

Philippe Trek dan verdorie je berepak uit en kom in bed. O, Jean Serve, ik ben naar hier gekomen omdat ik van je houd. Omdat ik een kind van jou wil... Maar als je me neemt als beer zal ons kind een pasgeboren beer gelijk zijn, die handen noch voeten, huid, haar of kop heeft; een ruwe en onbehouden brok vlees.

Paumier (haar verliefd likkend) Door het te likken kan jij het dan tot volkomenheid van leden brengen. (Het ene brengt het andere mee; ze beginnen hartstochtelijker te vrijen, gaan erbij liggen en rollen vervolgens over de grond. Terwijl ze onder de beer ligt, voelt Philippe onder haar het mes. Ze neemt het op, rolt verder, zodat ze boven op de beer komt te liggen. Met één grote, snelle haal rijt ze de huid van de beer open van de kin tot de anus. Paumier moet willens nillens uit z'n berehuid. Vervolgens loopt het meisje vlug weg naar de slaapkamer)

Stem (van Philippe) Kom, Jean Serve! Kom tussen de lakens! Heel dicht bij me, in me met je verlangen ben je op twee duim van de dood, maar ook van het volle leven. Sterf en word in mijn schoot! Sterf en word in mijn zwaartepunt! Kom, Jean Serve Paumier, wees m'n meester en m'n dienaar. (Paumier gaat snel de slaapkamer in)

Scène 7

In de woning van Paumier. Op maandag 15 februari, heel vroeg in de morgen. Luid gebons weerklinkt. Paumier komt geeuwend op en opent de deur voor Robert Brunat.

Brunat (opgewonden) Jean Serve, Jean Serve, we zijn verloren!

Paumier (slaapdronken) Wie, wat verloren?

Brunat Jean Serve, vannacht heb ik een droom gehad.

Paumier Een droom, verdomme! Haal je me werkelijk uit mijn bed in het holst van de nacht om me dat te komen zeggen?!

Brunat Jean Serve, het gaat om ons leven!

Paumier (vermoed) Je droom, man! Laat horen die droom!

Brunat Onze koningen stapten op...

Paumier Onze koningen?

Brunat Ja, het schaap, de haas, de kapoen, de ezel en de beer.

Paumier Je droom was bedrog, Robert. Gisteravond ben ik als beer gestorven en verschenen als man. Door toedoen van Philippe.

Brunat Zoveel te beter!

Paumier Was dat alles wat je zag vannacht?! Ikzelf heb...

Brunat (hem in de rede vallend) Ik zag ook de koningen van de rijken, de haan, de adelaar en de patrijs.

Paumier En dan?

Brunat De dieren van onze tegenstanders gingen op de vleugel. Onze dieren bleven aan de aarde vastgekleuisterd. (dramatisch) Hoog tegenover laag, Jean Serve! Lucht tegenover aarde!

Paumier (ongelovig) En daarom zouden we verloren zijn!? De kapoen heeft toch ook vleugels.

Brunat (verachtelijk) Een lopende castraat! In m'n droom zag ik duidelijk hoe de dieren van de rijken geslachtelijk op mekaar betrokken waren. Ze vormden paren!

Paumier (nu werkelijk gealarmeerd) Bondgenootschappen, wil je zeggen.

Brunat Noch min noch meer! Onze vijanden worden elk ogenblik machtiger en overmoediger. O, Jean Serve, zullen we ons werkelijk zonder slag of stoot naar de slachtbank laten leiden?!

Paumier Wat wil je dat we doen?

Brunat Luister goed, Jean Serve! Dit is geen droom. Bij de bakkers, de slaggers en de lakenwevers liggen de wapens klaar. Ik ga na welke schutters aan onze zijde staan. Jij stuurt stante pede boodschappers naar de boeren in de omgeving van Romans en naar de hervormden in de bergen.

Paumier De hervormden schuilen in de bergen, als vossen in hun holen. Op hen moeten we niet rekenen.

Brunat (onverstoorbaar) Met de melding dat ze vanavond de poorten van de stad open zullen vinden.

Paumier (onsteld) Vanavond, Robert!? De poorten van de stad open...?! Wil je daarmee zeggen dat we vanavond...?

Brunat (vastberaden) Vanavond, vallen we aan, Jean Serve. Vanavond maken we ons meester van de stad. Langer uitstellen betekent onze dood.

Paumier Onmogelijk, Robert! Onmogelijk! Zelfs als we gevechtsklaar geraken, dan nog hebben we geen plan. Hoe en wat?

Brunat Een betere gelegenheid krijgen we niet meer. Alle kopstukken van de stad dansen vanavond in de raadszaal van het stadhuis. We omsingelen het gebouw en nemen ze allen gevangen. Zonder hun leiders zullen de schutters die de stad trouw blijven, zich vlug overgeven. De stad Romans is van ons, Jean Serve!

Paumier Je kunt gelijk hebben, Robert. Je plan is te realiseren. (weer aarzelen!) Maar we hebben zo weinig tijd... Alles moet veel te snel gebeuren.

Brunat We hebben een hele dag, Jean Serve. Twijfel niet langer. Het is nu of nooit!

Paumier Akkoord, Robert! Ik doe mee. Op één voorwaarde! Dat ik in de loop van de dag bericht krijg van de boerenleiders dat ze met hun manschappen naar Romans oprukken. Zonder de boeren kunnen we de klus niet klaren. (pauze) Komen zij ons niet ter hulp, dan vind je mij vanavond rustig thuis, bij Philippe.

Brunat (gehukkig) Doe jij je werk! Ik ga nu onmiddellijk naar Fleur en Pain Blanc. Je hoort van mij - én van de boerenleiders - in de loop van de dag. (Brunat haastig af; ook Paumier trekt zich nadenkend terug)

Scène 8

Vóór het stadhuis van Romans. Dinsdag 15 februari, 's namiddags. Te midden van een doodse stilte komt Koot op.

Koot Lundi gras

Lorsque dames et galants
en grands et beaux soupers
se rejoignent.

L'après-midi lorsque tous
se reposent et se prélassent
même les porteurs de vin
cessent d'amener le vin -

Scène 9

In de raadszaal van het stadhuis van Romans. Dinsdag 15 februari, 's avonds. Er weerklinkt dansmuziek. Achtereenvolgens betreden de raadszaal: rechter Guérin en Vinciane, de Manissieu en Brune, Coste en Jacotte, Laroche en Guillemette, Laigle en Jourdain en nog vele andere voorname burgers en burgeressen van Romans. Op rechter Guérin na zijn ze allen gemaskerd. Het is ook min of meer duidelijk te zien dat verschillende mannen wapens onder hun kleren dragen. Er vormen zich koppels. Er wordt gepraat. Plotseling ontstaat er beroering.

Laigle (tegen Laroche) Wat, behandelt de patrijs me geringschattend omdat hij wrok tegen me koestert!? Als dat zo is, ben ik bereid persoonlijk strijd te leveren met 'm. U weet, Laroche, dat de adelaar de patrijs met gemak kan pakken, ook al biedt een rots u bescherming of dekking. (Laigle en Laroche vechten ritueel en verzoenen zich dan)

Guérin (zonder masker) Wees welkom, dames en heren! Als de dames hier geen likdoornen hebben, kan de dans beginnen. Wel, lieve meisjes, wie van jullie slaat een dansje af? Wie zich kieskeurig toont, heeft likdoornen, durf ik zweren. Raad ik 't juist? Wees welkom, dames en heren op het bal van de patrijs! Er is een tijd geweest dat ik een masker droeg, en in het oor van jongedames sprookjes wist te fluisteren die hen rode oortjes bezorgden. Voorbij, voorbij... Wees welkom, dames en heren! Muzikanten, speel! Maak plaats, maak plaats! Kom, meisjes, rep de voetjes!

(Er wordt gedanst door bijna alle aanwezigen. Plots wordt luid tromgeroffel hoorbaar. Verward gerucht buiten. Men poogt nog verder te dansen, maar de muziek stopt)

Stem (van buiten) Onze lieden worden aangevallen in de stad door de aanhangers van Paumier. Ze komen eraan om iedereen hier af te maken en om de vrouwen te verkrachten!

(Paniek in de zaal, vooral echter bij de vrouwen)

Guérin (roepend) Dat schorremorrie wil ons doden

en onze vrouwen onteren! We moeten ons verdedigen! Haal de wapens te voorschijn!

(Laigle, Laroche en Jourdain halen revolvers en dolken van onder hun feestkleren)

Wie geen wapens heeft, kan er vinden in het arsenaal van de stadsmilitie!

(Guérin geeft een duidelijk teken aan Laroche, Laigle en Jourdain om de zaal te verlaten. Nog anderen volgen hen)

Handel volgens het plan! Jullie weten wie het eerst aan de beurt komt!

(De drie mannen verdwijnen, gevolgd door de anderen. Guérin, de Manissieu en Coste blijven bij de vrouwen)

Scène 10

Vóór het huis van Paumier. Enkele ogenblikken later. Laroche, Laigle en Jourdain, en nog anderen dagen op.

Laroche (roepend) Hé, Paumier, hoor je me?

Je doet er verkeerd aan de mensen van de patrijs te laten aanvallen, terwijl ze dansen. En dat in tegenstelling met je belofte die je de koningin-moeder gedaan hebt, dat we allen in vrede en vriendschap met elkaar zouden leven.

Paumier, kom naar buiten, als je darmen in je lijf hebt!

(Paumier komt naar buiten, gewapend met een hellebaard)

Paumier Laroche, ik zweer je bij Philippe dat ik geenszins het bevel gegeven heb aan wie ook van mijn mannen om vanavond aan te vallen. In dat geval zou ik toch zelf niet thuis zijn. Wie...

Laigle (hem in de rede vallend) Nu is het afgelopen met dat gesmoes!

(Hij schiet Paumier met twee pistoolschoten dood. Laroche wil zich nog over de gevallen Paumier buigen, maar de andere trekken 'm mee)

Vooruit, Laroche! Hij is zo dood als een pier! Eerst moeten we zijn helpers pakken!

(allen snel af)

Naspel

Laroche, Laigle en Jourdain slepen de naakte, bebloede lijken van Paumier, Brunat, Fleur en Pain Blanc naar voren en gooien ze op de marktplaats van Romans.

Laigle De vrieskou heeft hun trekken misvormd
Hun gezichten zijn opgeblazen

Zwart en blauw

Dat de eksters hen de ogen uitpikken

Dat de vogelsnavels hen doorzeven -

De laatste rust krijgen zij nooit.

Laroche Dat hun lijken tot afschrikwekkend voorbeeld dienen voor allen die zich verzetten tegen het wettelijke gezag!

(gedrieën af)

(Philippe Guérin en Mengarde Coste met Dionyse in haar armen komen wenend op.)

Philippe (bij het lijk van Paumier) Alles is in beweging, de klokken luiden, de mensen lopen, het water stroomt, en zo met alles. (Ze neemt het lijk in haar armen) O, Jean Serve, het licht van de zonnige dag, het licht van het leven zal nooit meer voor je schijnen. (pauze) Nee, dat kan niet! Ik wil schreien, schreeuwen tot alles, geschrokken, stokt, zich niet meer beweegt.

(Ze sluit de ogen en schreeuwt hartverscheurend)

Mengarde Nee, Philippe, schrei, schreeuw niet! Paumier, Brunat, Fleur en Pain Blanc zijn niet dood. Ze leven. Als stormvogels van de gelijkheid waren ze, zijn ze groter dan zichzelf.

Zij zijn de belichaming van het collectieve volk.

(Ze heft Dionyse ten hemel)

Dit kind, dat niemand toebehoort, is het symbool van het onsterfelijke volk.

HET VOLK IS EEUWIG!!!

HET VOLK STERFT NOOIT!!!